

Nedokučive tajne proroka Jeremije

u Jr 33




Uzdam se (Ps 52)

D A D G D A D



Uz - dam se u Bo-žju do - bro - tu do - vije - ka

10 D A D G D A D



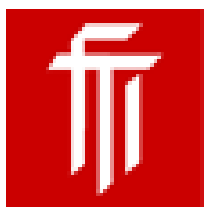
Uz - dam se u Bo-žju do - bro - tu do - vije - ka

Nedokučive tajne proroka Jeremije

(usp. בצרות *b^ešurôt* 33,3)

Spasenje iz propasti u Jr 33





Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
ak. g. 2022./23. ECTS 6
utorkom 8:15 i srijedom u 9:15



Proroštvo i apokaliptika

amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Granice i dijelovi teksta

- Granice u Jr 33,1.19.23:
- וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֶל יִרְמְיָהוּ –
proročka formula
 - “I dođe riječ... Jeremiji” (v1.19.23)
- → Tri dijela: v1-18.19-22.23-26
 - Granice u 32,1; 34,1_
- “Riječ koju יהוה uputi...” 32,1; 34,1
- (naslov) → cjelina: Jr 32s
- Veza s c32: mjesto radnje המטרה החצר 33,1 ← 32,2.12
- “tamničko dvorište” 32,2.12; 33,1
(v. c37; 38,6.13.28; 39,15)
 - Dolazak Božje riječi נִתְּשׂ *š^enîṭ* (33,1):
- “drugi put”



Unutarnje veze



- **Zajednička tema:**
Jr 33,15.17.21s.26
- **דוד “David” + dodatak u 2. i 3. dijelu (21s.26)**
 - **1. dio (v1-18): v15.17**
 - **2. dio (v19-22): v21.22 + עבדי “sluga moj”**
 - **3. dio (v23-26): v26 + עבדי “sluga moj”**
 - **Zajednička tema za 2. i 3. dio u v20s.25:**
- **בריתי “moj Savez” (v25 ← v20s)**
 - **Božji sluga, Božji Savez – pozitivna perspektiva**

Posebna Božja riječ u Jr 33,14-16

- istaknuta pomoću *formule* (Jr 33,14):
 - נאם יהוה
“riječ Gospodnja”
 - “dobro *obećanje*”
 (“*riječ*” v14) iz 23,5s
 - Citat, ponavljanje – Bog vjeran ostaje:
 - Davidov potomak, Judeja, grad
 - **Uzvik za v6-9 nakon v4s – preokret?**
 - הנה “evo” (v6 usp. v14):
spasenje (v6-9) iz propasti (v4s)



Dobro obećanje u Jr 33,14-16 (2)

- Triput ponovljena tema צדקה:
- izdanak *pravedni* (v15)
- vladati po *pravici* (v15)
- “יהוה, *pravda* naša” (v16)
 - ime Jeruzalema
- Povezana s משפט (*mišpaṭ* v15)
 - 2. kriterij vladanja
- = “pravo” v15 (= Tora, Zakon tj. Pouka)



Cjelina i glavni dio

- כה אמר יהוה – glasnička formula u Jr 33
- “ovako govori Jahve” v2.4.10.12.17.20.25 (7x)
- Glavni dio teksta v1-18:
 - Mjesto i veličina u Jr 33, glasnička formula:
 - prvi i najveći, 5x כה אמר יהוה
- 2x temeljna najava u v7.11: שׁוּב שְׁבוּת *šûb š^ebût* (usp. v26 + 29,14; 30,3.18; 31,23; 32,44; 49,6.39)
- “preokrenuti sudbinu” (ukupno 10x u Jr)



Formalna obilježja u Jr 33,1-18:

- 1. dodatno isticanje Božjega govora u v11.13
- 2x אמר יהוה “rekao je...”
(v11.13 KS: riječ je...
Š. govori, veli...)
- 2. Uzročni veznik 2x כי (*kî* v4.17)
 - A) “Jer” – Jeremija treba
zazvati Boga (v3) zbog (v4s):
- “kućâ ovoga grada” napunjenih tjelesima (v4s)
 - B) Razlog za v14-16 (pravednost, potomstvo, spasenje,
siguran život) jest v17s:
- obećanje trajnog kraljevstva i svećenstva



Potomstvo Davidovo

- nastavak na 2 Sam 7 u Jr 33,15.17.21.22.26
 - 1. dio: “izdanak pravedni” (15)
 - “neće nestati potomka na prijestolju” (17)
 - 2. dio: “sin” בן sluge Božjeg Davida (21)
 - “potomstvo” (sjeme זרע) sluge Božjeg Davida (22)
 - 3. dio: “potomstvo” (sjeme זרע) Jakova i Davida (26)
- 5x u Jr 33
- Veza 1. s 2. i 3. dijelom



Grad i stvorenje

- 1. dio (v1-18): grad i zemlja
 - Elementi iz Post u v20.22 (2. dio: 19-22):
- 2x dan, noć (v20)
- vojska nebeska, pijesak morski (v22)
 - U v25 (3. dio: 23-26):
- dan i noć, nebo i zemlja (v25)
 - *Savez* u v20.25:
- hebr. “moj Savez: dan, i moj Savez: noć” (v20)
- hebr. “moj Savez: dan i noć” (v25)
- → stvaranje (Post 1) kao Savez (prije Noe)



Služite Gospodinu u veselju (Ps 100)

The image displays a musical score for the hymn 'Služite Gospodinu u veselju (Ps 100)'. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody is composed of quarter and eighth notes. Above the staff, the chords D, A, D, and D7 are indicated. The lyrics 'Slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju,' are written below the notes. The second staff continues the melody with a treble clef, the same key signature, and a 4/4 time signature. The chords G, D, A, and D are indicated above the staff. The lyrics 'slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju!' are written below the notes. The score ends with a double bar line.

D A D D7

Slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju,

G D A D

slu - ži - te Go - spo - di - nu u ve - se - lju!

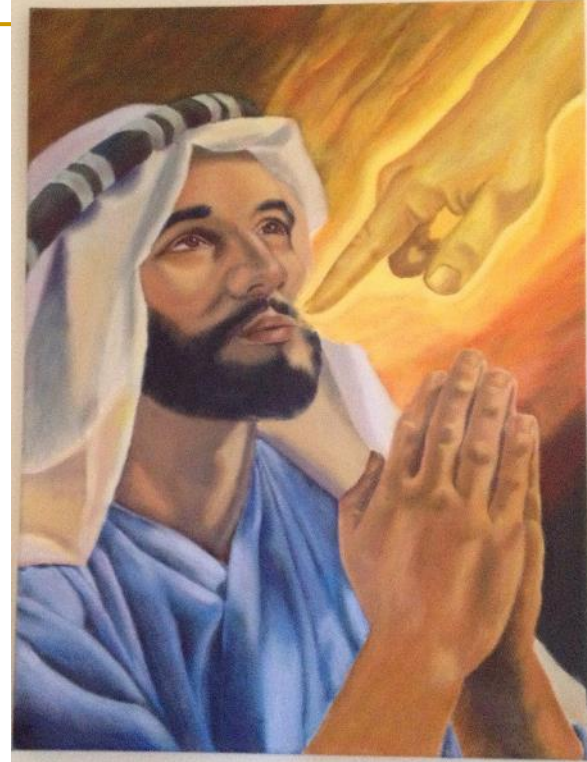
Komunikacijska struktura

- **Bog se obraća proroku (2. jd):**
 - **a) glagoli (v3.24):**
- **“zazovi!” (v3)**
- **“ne znaš” (v3)**
- **“nisi li opazio?” (v24)**
 - **b) zamjenica (hebr. nastavak) v3**
- **odazvat ću *ti* se i objavit ću *ti* (v3)**
 - **“proročka formula” u 3. jd.**



Spasenje

- **uloga c33 u Knjizi:**
 - završetak pozitivnih proroštava
 - poglavlje koje najviše govori o spasenju
- **“zazovi i odazvat ću se” (Jr 33,3)**
- **utemeljeno obećanje – funkcija Jr 33 s obzirom na 32,16-25**
 - Ili: Zašto Bog drugi put govori proroku?
- **Jr 33: Božji odaziv na Jeremijinu molitvu**



Promjena sudbine u Jr 33

- Teološka jezgra ZLA u Jr 33,5.8:
 - “moja srdžba”
 - “moja jarost”
 - “odvratih lice svoje”
- 2x “sagriješiti” (v8)
 - protiv mene



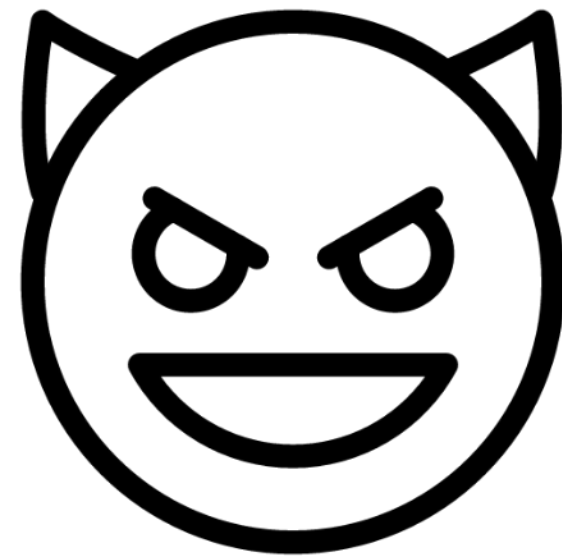
DOBRO nasuprot zlu u Jr 33

- 2x רפא (v6), 2x שלום (v6.9),
2x הטבה (v9)
- iscijeliti, ozdraviti (v6);
mir (v6.9);
dobro, sreća (v9)
- 3x “promijenit ću sudbinu” (1. jd. v7.11.26)
 - Stvoritelj (v2) →
dobročinitelj i mirotvorac (1. jd. v9)
 - smjer promjene, zaključak: ריחם *riḥam* (v26):
- smilovati se (v26)



Formalni elementi spasenja

- oko 15 izraza u Jr 33 označuje zlo
- dvostruko više za spasenje
 - **Dokle o zlu?**
- do v10
 - **Što s “odbaciti” u v24.26?**
 - u v24 “odbaciti” neprihvaćen citat
- Ljudi govore: יהוה je odbacio (24)
 - u v26 “odbaciti” u irealnoj pogodbi:
- Da nema moga Saveza, odbacio bih... (26)



5 x 3 slike spasenja u Jr 33

- 3x u Jr 33,7.11.26?
- **promjena sudbine (v7.11.26)**
 - 3x punina, כּוֹל *kol* “sav” u v9?
- **“sve dobro”, “sva sreća”, “sav mir” (v9)**
 - 3x atributa za Jeruzalem u v9:
- **“radost”, “hvala”, “čast” (v9)**
 - 3x pravednost u v15s:
- **a) izdanak pravedni, b) čini pravicu (v15); c) יהוה *YHWH* pravda naša (v16)**
 - 3x potomstvo (3 imenice) u v15.21s.26:
- **“izdanak” (v15), “sin” (v21), “sjeme” (v22.26)**



The Photo of a man, An Old man
Creative Commons - CC BY 4.0

Spasenje – za koga?

- Bog čini “sve dobro” (Jr 33,9):
- “sve dobro kojim ću ih nadijeliti” (KS)
- “sve dobro, što ću im iskazati” (Š.)
 - Tko su “oni” (“ih”, “im”)?
- subjekt slušanja su “svi narodi svijeta”
- “oni” – Jeruzalem (v6) ⇔ svi narodi (v9)
 - kozmička perspektiva u 2. i 3. dijelu



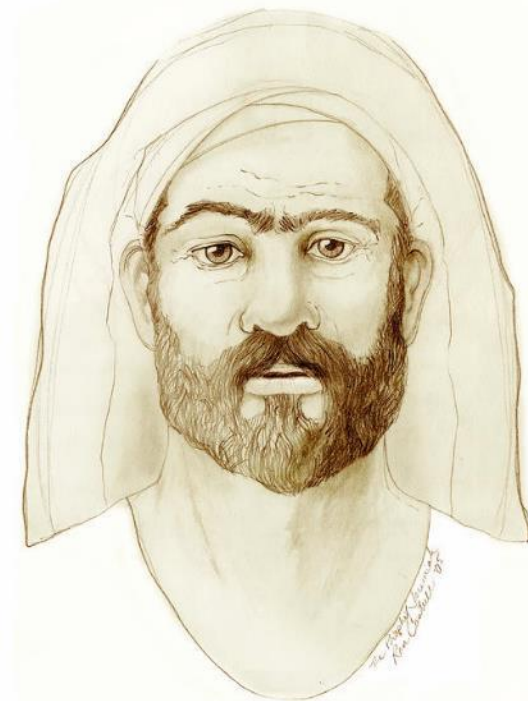
Donatello, Prorok Jeremija

Iz trostruke propasti spasenje

- Rat u Jr 33:
 - tamnica (v1); porušiti, nasip, mač (v4); borba (v5)
 - ⇔ mir (v6.9); biti spašen, živjeti spokojno (v16);
- Opustošenje u Jr 33:
 - trupla (v5), pustinja, pusto mjesto, bez čovjeka bez životinje (v10.12); opustošene ulice (v10)
 - ⇔ podići (graditi v7); pastir (v12); brojati stado (v13)
- Grijeh u Jr 33:
 - pobiti (udariti), srdžba i jarost, skriveno lice, (Bog) opakost (v5); sagriješiti, skriviti, odmetnuti se (v8) (narod)
 - ⇔ očistiti, oprostiti (v8); smilovati se (v26); 4x “moj Savez” v20[2x].21.25

Veća mjera dobra u Jr 33

- Smrt (Jr 33,5) ⇔ život (v17s)
- 1x “trupla” (v5)
- ⇔ 2x “nikada neće nestati potomka” (v17s)
- 1x רע *ra‘* (v5) ⇔ 3x טוב *tôb* (v9.14)
- KS: “opakost”; Š: “zloća” (v5)
- ⇔ KS: “sve dobro”,
“sva sreća” (v9);
Š: “sve dobro” 2x (v9)
i KS: “dobro obećanje”; Š: “obećanje” (v14)



“Stand at the crossroads and look; ask for the ancient paths,
ask where the good way is, and walk in it,
and you will find rest for your souls.”
Jeremiah 6:16

